

היה נוח לו אילו לא היה לו מת כלל, ולא היה צריך לעסוק בהוצאתו.⁽⁷⁾

וסובר רבי שמעון דמלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה, דלא הוי בכלל "מלאכת מחשבת", אלא אם צריך את ההוצאה, בכך שהוא צריך את החפץ במקום שהוא מוציא אותו אליו.

גמרא:

תנו רבנן: המוציא אוכלין כשיעור הוצאת אוכלין:

אם הוציא בכלי, חייב על האוכלין ופטור על הכלי. כיון שהכלי טפל לאוכל.

ואם היה כלי צריך לו שרוצה להשתמש בכלי עצמו במקום שהוציאו לשם – חייב אף על הכלי.

חייב על הוצאת אדם חי, מפני שהחי נחשב כאילו הוא נושא את עצמו ומיקל מהמשא⁽⁶⁾ – פטור אף על המטה, שהמטה טפלה לו.

הוציא את המת במטה – חייב על הוצאת המת.

וכן המוציא כזית בלבד מן המת, וכזית מן הנבלה, וכעדשה מן השרין, חייב. שהואיל והם מטמאים בשיעור זה, הוצאה חשובה היא, שהרי הוא מציל עצמו מהטומאה ע"י הוצאה זו.

ורבי שמעון פוטר אפילו במוציא מת שלם. משום שהיא מלאכה שאינה צריכה לגופה. שהרי אין לאדם צורך בהעברת המת מביתו אל מקום אחר משום שהוא צריך את המת במקום האחר.

אלא כל הצורך שלו הוא רק בהוצאתו מביתו, שרצונו לסלק את המת מביתו. ויותר

אינו יכול דהתם אם האיני יכול היה מסיר את ידו היה יכול השני לשאת לבדו הלכך הוי מסייע שאין בו ממש וחשבינן את היכול כאילו הוא לבדו נושא, אבל בחי אין אפשרות שהחי לא יסייע והוי מסייע שיש בו ממש. הלכך פטור הנושא משום שנים שעשאוהו.

7. כ"כ רש"י, והתו' בד"ה רבי שמעון [לקמן צד, א], הקשו עליו דא"כ התופר בגד קרוע לא יתחייב לר"ש שהרי יותר היה נוח לו אילו לא נקרע הבגד כלל, וכן המפיס מורסא היה לו נוח יותר אילו לא היתה לו מורסא, ולכן ביארו באופן אחר, שגדר מלאכה שאינה צריכה לגופה הוא שהעושה מלאכה זו אינו צריך לה לאותו צורך שהיה במשכן כי הצורך שעבורו היתה

6. הקשו בתוד"ה שהחי [לקמן צד, א] למה פטור בנושא את החי. אי משום שהוא קל יותר הרי גם על משא הקל ביותר חייב, ואי משום שהוא מסייע בנשיאה והוי שנים שעשאוהו, הרי הנישא אינו יכול לשאת עצמו לבד ואילו הנושא יכול לנושאו גם ללא סיועו שהרי גם אילו היה מת היה בכחו לנושאו, והוי זה יכול וזה אינו יכול שהיכול חייב. ותירצו שכל מלאכות שבת ילפינן ממשכן ושם לא היו נושאים דבר חי שהתחשים והאילים היו הולכים ברגליהם וגם החלזון היו פוצעין אותו מיד טרם ימות כדאמרינן לעיל עה, א הניחא ליה שצבעו יהא צלול יותר.

ובתו' הרא"ש מבאר שבאמת הטעם משום דהוי שנים שעשאוהו, ולא דמי לזה יכול וזה